

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mehmet Zeki İRMEZ
Şırnak Milletvekili

Tekirdağ'ın Çerkezköy ilçesinde bulunan 18 Mayıs 2025 tarihinde açılışına bizzat katıldığım Mezopotamyalılar Dil ve Kültür Araştırma ve Geliştirme Derneği'ne yönelik idari baskılar derneğin açıldığı günden itibaren yoğunlaşarak bugüne dek sürmüştür.

Söz konusu dernek kamu kurumlarının 'olağan dışı' incelemelerine maruz kalmış, Çerkezköy Kaymakamlığı tarafından mevzuat ve yasal gerekçelerle derneğe para cezaları kesilmiş ve kapatılması talep edilmiştir.

Ayrıca dernek, sosyal medya platformlarında hedef gösterilmiş ve son olarak 2 Eylül 2026 tarihinde, gece saatlerinde "kimliği belirsiz kişi veya kişilerce" silahlı saldırıya uğramıştır.

Mezopotamyalılar Dil ve Kültür Araştırma ve Geliştirme Derneği'nin adıyla müsemma bir biçimde yegâne amacı; genel olarak Mezopotamya'da yaşamış halkların, özel olarak ise Kürtçe'nin öğrenilmesi, geliştirilmesi ve bu kültür kapsamındaki değerlerin korunup aktarılması üzerinedir.

Derneğe yönelik idari baskılar tesadüfi olmayıp, kökeni yüz yıl öncesine dayanan sistematik, ayrımcı ve eşitlik karşıtı politikalar ile uygulamaların bir yansımasıdır. Bu durum, derneğe ilişkin saldırıların da zeminini oluşturmakta, ülkedeki mevcut cezasızlık politikası ile birlikte saldırganlara "cesaret" vermektedir!

Mezopotamyalılar Dil ve Kültür Araştırma ve Geliştirme Derneği başta olmak üzere Cumhuriyetin "kurucu ötekileri" konumundaki halkların kültürel varlığının korunması ve

geliştirilmesi üzerine faaliyet yürüten tüm sivil toplum kuruluşlarına yönelik idari baskıların bir an önce son bulması; gelişebilecek tehdit, saldırı ve her türlü provokatif eylemin bir daha yaşanmaması adına hem saldırganların adalet önüne çıkarılması hem de idari kurumlarca kararlı bir duruş sergilenmesi, toplumsal barışın güçlenmesi adına atılabilecek en önemli adım olacaktır.

Bu bağlamda:

- 1) Mezopotamya coğrafyasının tarihsel, kültürel ve dilsel birikimini araştıran ve yaşatmayı hedefleyen sivil toplum kuruluşları Bakanlığınızca paydaş olarak değerlendirilmekte midir?
- 2) Bakanlığınızın farklı kültürleri, dilleri ve korumaya yönelik derneklere sağladığı proje, fon ve hibe desteklerinden Mezopotamyalılar Dil ve Kültür Araştırma ve Geliştirme Derneği gibi anadil ve kültürel çeşitlilik temelli çalışan kaç dernek faydalanabilmiştir?
- 3) Faaliyet alanı doğrudan kültürel zenginliğin korunması ve aktarılması olan kültür merkezleri ile derneklerin idari baskılarla işlevsizleştirilmesi ve silahlı saldırılarla hedef alınması karşısında, Bakanlığınızın bu tür bağımsız kültür odaklarını korumaya, desteklemeye veya kamusal alandaki görünürlüğünü güvenceye almaya dönük bir girişimi ya da tavrı olmuş mudur?
- 4) Türkiye'nin kültürel çeşitliliğini yansıtan Mezopotamya halklarının dillerinin ve kültürel değerlerinin yok olmasını önlemek ve gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak amacıyla Bakanlığınız bünyesinde yürütülen özel bir envanter, araştırma veya arşiv çalışması mevcut mudur?